Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 170 (4806) | Среда, 1945 оной августын 29. | Сэн 20 мүн.

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЭДЭ БЭЛЭДХЭХЭ!

Малажал дээрэхи эгээл хатуу үе үбэлэй саг болоно. Тиимэдэ адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ ябадал колхозно таряашадай тон харюусалгата зорилгонуудайнь нэгэн мүн. Үбэлжэлгэдэ эртэнһээ бэлэдхэжэ өөһэдынгөө харюусалгата үүргые хүсэд дүүргэһэн республикын түрүү колхозууд адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб жэл бүхэндэ дүүргэдэг ба үлүүлэн дүүргэдэг, тэдэнһээ абтаха ашаг шэмые дээшэлүүлдэг байһаниинь эли тодо баримтануудаар харагдана. Имагтал үбэлжэлгые садхалан дулаанаар үнгэргэжэ, малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэхэ бата бэхи үндэһэ һуури табиһан республикын түрүү колхозууд 1945 оной нэгэдэхи хахад жэлэй үедэхи республиканска социалистическэ мүрысөөндэ илан, БМАССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй дамжуулгын Улаан тугуудые абаһан байха юм. Тэдэниие тусхайлан нэрлэбэл Иволгын аймагай Ленинэй, Хоринн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ, Торийн аймагай «Авангард» колхозууд болоно.

Адуу малай тоо толгойе олошоруулан, ашаг шэмыень арбидхажа, гүрэндэ малажалай продуктнуудые элбэг дэлбэгээр тушаадаг түрүү колхоз, фермэ, гүүртнүүд республика соо олошоржол байдаг. Малажалай фермэнүүдээр хүдэлмэрилдэг залуушуулай бригадануудай 70 гарань адуу мал хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргээд, 1945—46 онуудай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые эршэмтэйгээр үнгэргэжэ байһаниинь энэ оной нэгэдэхи хахад жэл соо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүн дээрэһээ харагдаба. ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомземэй тогтоолоор, Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермын дэргэдэхи залуушуулай бригада илажа, ВЛКСМ-эй обком болон БМАССР-эй Наркомземэй дамжуулгын Улаан туг абаһан ба нэгэдэхи шан абаха кандидата баталагдаһан байна. Тус бригадын членүүд адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб 111 процент дүүргэһэн. 500 центнер үбһэ, 30 центнер набшаһата тэжээл, 20 центнер силос бэлэдхэһэн байха юм.

Гэбэшье, республикын олонхи колхозууд адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ шухала зорилгоёо хожомой ээлжээндэ табижархёод, һанаа амар зангаараа байнад. Үбһэ тэжээл ба дулаан байра хадаа адуу малай үбэлжэлгын эгээл шухала хэрэгсэлнүүд мүн. Тиигэбэшье, энээниие хаһа саг соонь бэлэдхэжэ байһан баримтанууд хаа-хаанагүй үсөөн байһаар. Үбһэхуряалгын эгээл һайн болзорнуудай үнгэржэ байбашье, байгуулагдаһан түсэбөө мүнөө хүртэр хахадлаагүй колхозууд Яруунын, Курумканай, Хойто-Байгалай, Ахын, Баргажанай, Кударын аймагуудаар илангаяа олон.

Тэрэшэлэн үбэлэй бэлшээри таһалха, байра байдал бэлэдхэхэ хүдэлмэринүүдые зарим нютагууд аяар мүнөө хүртэр эхилээдүй байна.

Һаяхан «Республикын колхозуудаар малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ ба тэрэниие үнгэргэхэ тухай» БМАССР-эй совнарком ба ВКП(б)-гэй обкомой бюро болбол тусгаар гаргаһан тогтоол соогоо малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл олоншог аймагуудаар хангалтагүй гэжэ тэмдэглээд, адуу малай үбэлжэлгэдэ саг болзор соонь бэлэдхэхэ ба тэрэниие амжалтатайгаар үнгэргэхэ шухала хэмжээнүүдые хараалба. Энээнтэй хамта республикын Наркомзем. аймагуудтахи партийна, советскэ, газартаряалангай организацинуудай урдахи зорилгонууд улам ехэ болобо. Тэдэнэр энэ гэһээр тус тогтоолые дүүргэхэ талаар шухала хэмжээнүүдые хараалха байна. Хэрбээ үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые энээнһээ хожомдуулаа һаа шэмэтэй һайхан үбһэ тэжээл, дулаан байрануудые түхеэрэжэ үрьдингүй ухэр малаа аюулда оруулжа болохо байһанаа колхоз, совхоз, фермэ бүхэнэй хүтэлбэрилэгшэд һайса мэдэхэ ёһотой.

Үбһэ тэжээл, дулаан байра бэлэдхэхэ, заһабарилхын хажуугаар малшадай байдал культурна болбосоронгёор түхеэрэхэ, мүн тэдэнэрые үбэлэй сагта хэрэглэхэ, хубсаһа хунараар гүйсэд хангаха гэшэ үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй шухала хүдэлмэриин нэгэниинь байна.

Советскэ Информбюроһоо

Августын 27-эй оперативна мэдээн

Алас Дурна зүгтэ августын 27-ой туршада горьтой хубилалтанууд болоогүй. Манай сэрэгүүд августын 26-да 30.000 гаран японско солдат ба офицернүүдые плендэ тушаан абаа.

Капитулироваһан японско частьнууд ба соединенинүүдые тушаан абалга үргэлжэлһөөр.

СОВИНФОРМБЮРО.

И. В. Сталин болбол г-н Гарримэниие хүлеэн уулзаба

Августын 27-до СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй Түрүүлэгшэ Генералиссимус И. В. Сталин болбол Америкын Холбоото Штадуудай Элшэн Сайд г-н В. А. Гарримание хүлеэн уулзаба.

Уулзалган дээрэ СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов байлсаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

СССР ба Китайскэ Республикын хоорондо хани барисаан ба союз байгуулха тухай Договорые ба СССР ба Китайска Республикын хоорондо Китайска Чанчуньска түмэрхаргы тухай, Порт-Артур тухай ба порт Дальний тухай хэлсээнүүдые ратификацилха тухай

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведээр баталагдаһан ба ратификацилгадэ табигдаһан:

1. Советскэ Социалистическэ Республиканууд Союзай ба Китайска Республикын хоорондо хани барисаан ба союз байгуулха тухай Договорые,
2. Китайска Чанчуньска түмэр харгы тухай Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай ба Китайска Республикын хоорондохи Хэлсээе;
3. Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай ба Китайска Республикын хоорондо Порт-Артур тухай хэгдэһэн Хэлсээе,
4. Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай ба Китайска Республикын хоорондо порт Дальний тухай хэгдэһэн Хэлсээе,

Москвада, 1945 оной августын 14-дэ гар табигдаһан хадань, — ратифицировалха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **М. КАЛИНИН.**

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **А. ГОРКИН.**

Москва, Кремль. 1945 оной августын 24.

Советскэ Союз болон Хитад Республикын хоорондо хани барисаа ба союз байгуулха тухай Договор ратификацилһан тушаа

Июниин 30-һаа июлиин 13 хүртэрхи турша соо ба Берлинскэ конференциин болоһоной һүүлээр, августын 7-һоо 14 хүртэр, Москвада, энээнэй урда тээ июлиин 14-дэ ба августын 15-да гараһан советско-китайска коммюнике соо мэдээсэгдэһэнэй ёһоор, нэгэн талаһаа СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй Түрүүлэгшэ И. В. Сталин ба СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов болон нүгөө талаһаа Хитад Республикын Гүйсэдхэхэ Юаниин Түрүүлэгшэ г-н Сун Цзы-вень ба Гадаада Хэрэгүүдэй Министр Ван Ши-цзе гэгшэдэй хоорондо хэлсээн болоһон байгаа.

Хэлсээн болоходонь советскэ талаһаа СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай Орлогшо С. А. Лозовский ба Хитадта һуугаа СССР-эй Элшэн Сайд А. А. Петров хабаадалсаһан байна. Тус хэлсээндэ Хитадай талаһаа Гадаада Хэрэгүүдэй вице-министр г-н Ху Ши-цзе. СССР-тэ һуугаа Хитад Республикын Элшэн Сайд Фу Бин-чан ба г-н Цзянь Цзин-го гэгшэд хабаадалсаһан байгаа.

Советскэ Социалистическэ Республиканuудай Союз болон Хитад Республикын хоорондо хани барисаа ба союз байгуулха тухай Договорые августын 14-дэ гараа табин баталжа, тэрэ хэлсээн дүүрэбэ. Энээнэй хажуугаар иимэ юумэндэ гараа табижа баталһан байна гэбэл:

Китайска Чанчуньска түмэр харгы (КВЖД ба ЮМЖД) тухай Хэлсээн

Порт-Артур тухай Хэлсээн.

Дальний гэжэ порт тухай Хэлсээн.

Японидо эсэргүү мүнөөнэй дайн сэрэгые хамтаржа хэжэ байһан дээрэһээ Хитадай гурбан зүүн провинциин газар дээрэ советскэ сэрэгүүдэй ороһоной һүүлээр Советскэ Главнокомандалагша ба Хитадай хуули захиргаанай хоорондохи харилсаанууд тухай Хэлсээн.

Тэрээнһээ гадна, хэлсээ хэһэн таланууд хоёр нотонуудые андалдан абаһан байна гэбэл:

Монгол Арад Республикын бэеэ даанхай байхын тухай асуудал тушаа;

Хитадай Центральна Правительствода туһаламжа үзүүлхэ тухай, Маньчжуриида Хитадай дээдэ эрхэтэй байха ба Синьцзяньда боложо байгаа событинууд тухай асуудалнууд тушаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түлөөлэлгөөр Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов ба Хитад Республикын Президентын түлөөлэлгөөр Хитадай Гадаада Хэрэгүүдэй Министр г-н Ван Ши-цзе гэгшэд Кремльдэ тэрэ Договорто гарнуудаа табиба.

Договор ба Хэлсээнүүдтэ гараа табиха дээрэнь, СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй Түрүүлэгшэ И. В. Сталин байлсаба.

Августын 24-дэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болон Хитад Республикын Законодательна Юань болбол хани барисаан ба союз байгуулха тухай Договор болон августын 14-дэ гар табигдажа ратификацида ороход болоод байһан тэдэ Хэлсээнүүдые ратифицироваһан байна.

Договор ба Хэлсээнүүдэй текстнүүд доро тунхаглагдана.

Советскэ Социалистическэ Республиканuудай Союзай ба Хитад Республикын хоорондо хани барисаа ба союз байгуулха тухай ДОГОВОР

Советскэ Социалистическэ Республиканuудай Союзай Верховно Соведэй Президиум ба Хитад Республикын Национальна Правительствын Президент болбол,

Советскэ Союз ба Хитад Республикын хоорондо ходохоо бии байһан хани барисааниие дайнай һүүлээр союз байгуулжа ба хүршэ һайн харилсаатай болоожо бүхэжүүлхэ гэһэн хүсэлэнтэй байһан хадаа,

энэ дэлхэйн дайнда ба мүн Нэгэдэмэл нацануудай дайсадай зүгһөө агресси хэхэ ябадалда эсэргүү тэмсэлдэ бэе бэедээ туһалха ба Японидо эсэргүү хамтынгаа дайнда тэрэнэй үгэ дуугүй капитуляци хэхэ хүртэр барисаатай байха гэжэ эрид шиидэнги байһан ушарһаа,

хоёр оронуудай ба бүхы эб найрамдалда дуратай нацануудай жаргахын түлөө эб найрамдал ба аюулгүй байдалые сахиха хэрэгтэ барисаатай байха гэһэн хэлбэрилтэгүй хүсэлэниие элирхэйлжэ,

Нэгэдэмэл Нацануудай 1942 оной январиин 1-дэ хамтаржа гаргаһан деклараци соо, 1943 оной октябриин 30-да Москвада гар табижа баталагдаһан дүрбэн державануудай деклараци соо ба Нэгэдэмэл Нацануудай Уласхоорондын Организациин Устав соо тунхаглагдаһан принципүүдэй үндэһэ һуури дээрэ ажалаа ябуулжа,

иимэ зорилгоор энэ Договор баталха гэжэ шиидээд, өөһэдынгөө түлөөлэгшэд болгон томилбо гэбэл:

Советскэ Социалистическэ Республиканuудай Союзай Верховно Соведэй Президиум болбол—Вячеслав Михайлович Молотовые, ССР Союзай Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарые;

Хитад Республикын Национальна Правительствын Президент болбол—Ван Ши-Цзе гэгшые Хитад Республикын Гадаада Хэрэгүүдэй Министрые,

тэдэнэр өөһэдынгөө түлөөлэлгэнүүдые андалдан абалсаад ёһото формоороо ба дүүрэн журамаараа байна гэжэ мэдэһэнэйнгээ һүүлээр, доро дурсагдаһан зүйлнүүд тухай үгэеэ нэгэдэбэ гэбэл:

СТАТЬЯ 1.

Хэлсээ баталжа байһан Дээдэ таланууд хадаа Японидо эсэргүү дайниие эсэсэй илалта хүртэр бусад Нэгэдэмэл Нацануудтай хамтаржа хэхэбди гэһэн уялга абана. Хэлсээ хэжэ байһан Дээдэ Таланууд хадаа энэ дайнда бэе бэедээ шухала хэрэгтэй хамаг бүхы сэрэгэй ба бусад туһаламжа болон дэмжэлгые харилсан үгэлсэжэ байха гэһэн уялга абана.

СТАТЬЯ 2.

Хэлсээ хэжэ байһан Дээдэ Таланууд хадаа бэе-бэетээ зүбшэнгүйгөөр Японтой сепаратна хэлсээ хэжэ орохогүй ба мүнөөнэй японско правительствотайшье, Японидо байгуулагдаһан аад, алибаа агрессивна һанал бодолһоон элитэ арсаагүй байһан бусад ондоо правительствотай гү, али хуули засагай органтай хэлсээ гү, али эбтээ оролгын договор баталхагүй

СТАТЬЯ 3.

Хэлсээ хэжэ байһан Дээдэ Таланууд хадаа, Японидо эсэргүү дайнай дүүрэһэнэй һүүлээр Японийн дахяад агресси хэхэ ба эб найрамдалые эбдэхэ аргагүй болгохын тулада өөһэдынгөө хуули мэдэлдэ бии байһан бүхы хэмжээнүүдые хамтаржа абахабди гэжэ уялга абана.

Хэрбээ хэлсээ хэжэ байһан Дээдэ Талануудай хэн нэгэндэнь Японийн добтолһон дээрэһээ, Японидо эсэргүү дайн байлдаанда татагдажа, оруулагдаад байгаа хадань, Хэлсээ хэһэн нүгөөдэ Дээдэ Талань дайнда татагдан оруулагдаһан Хэлсээ баталагша Талада али бүхы сэрэгэй ба бусад ондоо дэмжээлгэ болон туһаламжые өөрынгөө мэдэлдэ байһан бүхы арга хүсөөр дары үзүүлхэ байна.

Японийн зүгһөө саашадаа агресси хэхэ ябадалые болюулхын түлөө харюусалга «Нэгэдэмэл нацанууд» гэжэ организацида Хэлсээ хэжэ байһан Дээдэ Талануудай бариһан гүйлтаар тохогдоодүй сагтань, энэ статья хүсэндөө байһан зандаа үлэхэ

СТАТЬЯ 4.

Хэлсээ хэжэ байһан Дээдэ Талануудай хэн нэгэниинь Хэлсээ баталжа байһан нүгөө Талада эсэргүү ямар нэгэн союз баталхагүй ба ямар нэгэн коалицида хабаадалсахагүй гэһэн уялга абана.

СТАТЬЯ 5.

Хэлсээ баталжа байһан Дээдэ Таланууд хэн бүхэнэйнгөө аюулгүй байха ба экономическа хүгжэлтын ашаг туһые харалсажа, энхэ амгалан сагай ерэһэнэй һүүлээр тон нягта хани барисаатай боложо хамта хүдэлмэрилхэ ба бэе бэеынгээ дээдэ эрхэ болон территориальна бүрин бүтэн байлгые харилсан хүндэлэлсэхэ болон Хэлсээ баталһан нүгөөдэ Талынгаа дотоодо хэрэгүүдтэ хамаархахагүй байһан принципүүдтэй тааралдуулжа ажалаа ябуулха гэбэ.

СТАТЬЯ 6

Хэлсээ баталжа байһан Дээдэ Таланууд хадаа хоёр оронуудаа һэргээн бодхоохо ябадалые хүнгэдхэхын ба түргэдхэхын зорилгоор, мүн эб найрамдалай амгалан тайбан байха хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулхын тулада, дайнай дүүрэһэн хойно бэе бэедээ али болохо экономическа туһаламжа үзүүлжэ байха гэжэ үгэеэ нэгэдэнэ.

СТАТЬЯ 7.

Энэ Договор соохи юунииньшье «Нэгэдэмэл нацануудай организациин членүүд болоожо Хэлсээ баталһан Дээдэ Талануудай эрхэнүүд ба уялгануудта һаад болохоор тайлбарилагдаха ёһогүй.

СТАТЬЯ 8.

Энэ Договор шадаал һаа богонихон болзор соо ратификацилагдаха ёһотой. Ратификационно грамотануудые андалдан абалга шадаал һаа богонихон болзор соо Чунцинда хэгдэхэ ушартай.

Договор хадаа тэрэниие ратификацилһанай һүүлээр дары хүсэндөө ороод, гушан жэлэй турша соо хүсэтэй зандаа байха. Хэрбээ Хэлсээ баталһан Дээдэ Талануудай хэн нэгэниинь болзоройнь үнгэрхэһөө түрүүн Договорые денонсировалха хүсэлэнтэй байһан тухайгаа мэдүүлгэ хээгүй юм хадань, тэрэнь тодорхой бэшэ болзор соо хүсэтэй зандаа үлэхэ ушартай, тиихэдээ Хэлсээ баталжа байһан Дээдэ Талануудай хэн нэгэниинь нэгэ жэл урда тээ нүгөө талада тэрээн тухай мэдээсэжэ, Договорые болюулжа шадаха зэргэтэй.

Энээниие үнэмшэлхын тулада түлөөлэгшэд хадаа тус Договорто гарнуудаа табижа, тамгануудаа дараһан байна.

Москвада, 1945 оной августын 14-дэ, тэрэнь Хитад Республикын 34 оной август һарын 14-эй үдэртэй таарана, хоёр экземпляраар, тус бүридөө ород ба хитад хэлэн дээрэ зохёогдожо бэшэгдэбэ, тиихэлээ хоёр текстнүүд нэгэн адли хүсэтэй байха юм.

ССР Союзай Верховно Соведэй Президиумэй түлөөлэлгөөр В. МОЛОТОВ.

Хитад Республикын Национальна Правительствын Президентын түлөөлэлгөөр ВАН ШИ-ЦЗЕ.

Китайска Чанчуньска түмэр харгы тухай Советскэ Социалистическэ Республикануудай ба Хитадай Республикын хоорондо хэгдэһэн ХЭЛСЭЭН

ССР Союзай Верховно Соведэй Президиум ба Хитадай Республикын Национальна Правительствын Президент болбол хоёр талын эрхэ болон ашаг туһануудые гүйсэдөөр сахиха гэһэн үндэһэн дээрэ хоёр оронуудайнгаа хоорондохи хани барисаанай харилсаанууд болон экономическа холбоонуудые бүхэжүүлхые хүсэжэ, доро хэлэгдэһэн ушар тухай хэлсэжэ тааралдаба:

СТАТЬЯ 1.

Хитадай гурбан зүүн провинцинуудһаа японско зэбсэгтэ хүсэнүүдые намнан хаяһанай һүүлээр, Маньчжурия станциһаа Пограничная станци хүртэр ба Харбинһаа Дальний болон Порт-Артур хүртэр ошоһон Китайско-Восточно түмэр харгы ба Южно-Маньчжурска түмэр харгын гол замууд «Китайска Чанчуньска түмэр харгы» гэжэ нэрэтэйгээр нэгэ түмэр харгы болгон нэгэдхэгдээд, СССР ба Хитадай республикын ниитын үмсэ болохо ба тэдэнэрэй хамтын ашаглалгада орохо болоно. Ниитын үмсэ ба хамтын ашаглалгада гансал ородой ба Советско-Китайска хамтарһан управлениин үедэ Китайско-Восточно түмэр харгыгаар, мүн тэрэшэлэн ородой управлениин үедэ Южно-Маньчжурска түмэр харгыгаар байгуулагдаһан аад, эдэ түмэр харгынуудай сэхэ хэрэглэмжэдэ зорюулагдаһан түмэрхаргын туһаламжын һалаа замууд, мүн баһа эдэ түмэрхаргынуудые сэхэ хангажа байһан ба дээрэ заагдаһан сагай туршада байгуулагдаһан туһалбариин предприятинууд оруулагдаха байна. Бүхы бусад түмэрхаргын һалаа замууд, туһалбариин предприятинууд ба газар уһан хадаа Хитадай правительствын түгэс дүүрэн үмсэ доро байха болоно. Дээрэ дурсагдаһан түмэрхаргынуудые хамтаржа ашаглаха ябадал болбол имагта коммерческэ транспортна предприяти болгогдожо Хитадай дээдэ эрхэ доро байха нэгэдэмэл управленеэр бэелүүлэгдэхэ юм.

СТАТЬЯ 2.

Дээрэ заагдаһан харгынуудта хамтын үмсэ хэхэ эрхэ хоёр талануудта тон тэгшээр хабаадана, бултадаашье, зарьмаараашье бэе бэедээ үгтэлсэхэ ёһогүй гэжэ Хэлсээ хэһэн таланууд зүбшөөлдэбэ.

СТАТЬЯ 3.

Хэлсээ хэһэн Таланууд хадаа заагдаһан харгые хамтаржа ашаглахын зорилгоор, Китайска Чанчунскэ түмэрхаргын Китайско-Советскэ общество байгуулха гэжэ зүбшэлдэбэ. Энэ обществода арбан членүүдһээ бүридэһэн правлени байгуулагдаха, тэдэнэйнь табаниинь—Хитадай Правительстваар ба табаниинь Советскэ Правительстваар томилогдохо юм. Тус правлени Чанчунь городто байха байна.

СТАТЬЯ 4.

Хитадай Правительство болбол правлениин членүүд болоһон хитадай гражданинуудһаа правлениин түрүүлэгшые ба правлениин түрүүлэгшын туһалагшые томилно. Советскэ Правительство болон правлениин членүүд болоһон советскэ гражданинуудһаа правлениин түрүүлэгшын орлогшые ба правлениин түрүүлэгшын орлогшын туһалагшые томилно. Правленидэ асуудалнуудые шиидхэхэдээ правлениин түрүүлэгшын голос хоёр голосто тоологдохо юм. Правлениин хуулита кворум—долоон хүн.

Правлениин үгэеэ тааража шадахагүй байһан бүхы шухала асуудалнууд үнэн бодото ба хани барисаата ёһоор шиидхэгдэхын тулада Хэлсээ хэһэн Талануудай Правительствонуудай үзэмжэдэ үгтэхэ ёһотой.

СТАТЬЯ 5.

Тэрэ обществодо зургаан членүүдһээ бүридэһэн ревизионно комитет байгуулагдаха, тэдэнэйнь гурбан членүүд—Хитадай Правительстваар, гурбаниинь Советскэ Правительстваар томилогдоно. Ревизионно комитедэй түрүүлэгшэнь членүүд болоһон советскэ гражданинуудһаа һунгагдаха, түрүүлэгшын орлогшонь членүүд болоһон хитадай гражданинуудһаа һунгагдаха. Ревизионно комитедтэ асуудалнуудые шиидхэхэдэ түрүүлэгшын голос хоёр голосто тоологдохо юм. Комитедэй хуулита кворум—табан хүн

СТАТЬЯ 6

Юрэнхы хэрэгүүдые ябуулхын тулада правлени болбол СССР-эй гражданинуудһаа Китайска Чанчунска түмэрхаргын управляющые ба Хитадай республикын гражданинуудһаа управляющын орлогшые томилно.

СТАТЬЯ 7.

Ревизионно комитет болбол главна контролер ба тэрээнэй орлогшые томилно. Главна контролер хадаа хитадай гражданинуудһаа, тиихэдэ тэрэнэй орлогшонь советскэ гражданинуудһаа томилогдохо юм.

СТАТЬЯ 8.

Харгын албануудай ба таһагуудай начальнигууд болон начальнигуудай орлогшонорые, мүн тэрэшэлэн томо томо станцинуудай начальнигуудые правлени томилхо байна. Харгые эрхилэгшэ хадаа дурсагдаһан тушаалнуудта кандидадуудые дурадхаха эрхэтэй байна. Правлениин членүүд тус бүридөө харгые эрхилэгшэтэй зүбшөөд, эдэ кандидадуудые дурадхажа мүн лэ шадаха болоно.

Албанай гү, али таһагай начальнигынь хитад гражданин байгаа хадань, начальнигай орлогшонь советскэ гражданин байха ёһотой. Хэрбээ албанай гү, али таһагай начальнигынь советскэ гражданинай байгаа хадань, начальнигай орлогшонь хитад гражданин байха ёһотой.

Албануудай ба таһагуудай начальнигууд болон тэдэнэй орлогшонор, мүн тэрэшэлэн станцинуудай начальнигууд хадаа аб адли эрхэтэй байхаар хитад ба советскэ гражданинуудай дундаһаа томилогдохо юм.

СТАТЬЯ 9.

Хитадай Правительство болбол харгын һахюулай түлөө харюусалгатай байха. Түмэрзамай байра барилганууд, түхеэрэлгэнүүд ба бусад эд зөөриие сахихын зорилгоор, мүн тэрэшэлэн шэрэгдэжэ байһан эд бараанууд һандаргалгада, гээлтэ хоролтодо ба тонуул дээрмэдэлгэдэ орохогүйн тулада, Хитадай Правительство түмэрхаргын полици бии болгохо ба хинан шалгажа байха зэргэтэй. Тиихын хажуугаар, түмэрхаргын полици гээшэ харгы дээрэхи юрын гурим-журамые сахижа байха ёһотой. Энэ статьяе бэелүүлхэ тушаа полициин уялганууд тухай хэлэхэ юм болоо һаа, Советскэ Правительствотай зүбшэжэ Хитадай правительство тэдэ уялгануудые тогтоохо болоно.

СТАТЬЯ 10.

Гансал Японидо эсэргүү дайнай болоожо байһан үедэ тэрэ харгы хадаа советскэ сэрэгүүдые шэрэхын тулада хэрэглэгдэжэ болохо байна.

Советскэ Правительство хадаа тамгалагдаһан вагонууд соо абажа ябаһан сэрэгэй зөөри хэрэгсэлдэ таможенно үзлэгэ хүүлэнгүй, транзитна гүрнмаар тус харгыгаар шэрэжэ байха эрхэтэй, тэрэнэй һахюулынь түмэрхаргын полициар бэелүүлэгдэхэ болоно, тиихэдэнь Советскэ Союз өөрынгөө зэбсэгтэ харуул табиха гэхэгүй.

СТАТЬЯ 11.

Нэгэ советскэ станциһаа нүгөөдэдэнь хүртэр, мүн тэрэшэлэн советскэ газар дээрэһээ Дальний ба Порт-Артур гэдэг портнууд гү, али һөөргэнь транзидаар шэрэжэ байһан эд товарнуудта Хитадай Правительство пошлин гү. али ямар нэгэн ондоо налог ба татари ашаха ёһогүй. Хитадай газар дээрэ ерэмсээрээ тиимэ ашаанууд таможенно нэмэлтэ үзэлгэдэ орохо зэргэтэй.

СТАТЬЯ 12.

Хитадай Правительство болбол тусгаар хэлсээнэй үндэһөөр түмэрхаргыда хэрэгтэй шулуун нүүрһээр хүсэд хангаха уялга абана.

СТАТЬЯ 13.

Хитадай гүрэнэй бүхы харгынуудтал адли энэ харгыда Хитадай Правительство налог ашаха байна.

СТАТЬЯ 14.

Хэлсээ хэжэ байһан Таланууд хадаа, харгын устав соо тодорхойлон гаргаһан хэмжээгээр оборотно зөөриие Хитадай Чанчуньска түмэрхаргын правленидэ үгэжэ байхаар зүбшөөрбэ.

Харгые ашаглаһан ябадалһаа ороһон олзо ба мүн гарзануудые хоёр талаһаан тэгшэ хубааха байна.

СТАТЬЯ 15.

Хэлсээ хэжэ байһан Таланууд энэ Хэлсээндэ гараа табижа баталһанай һүүлээр нэгэ һарын турша соо хоёр талаһаан гурба-гурбан түлөөлэгшэдые томилжо, тэдэнь тус харгые хамтаржа ашаглаха тухай уставые Чунцинда зохёожо гаргаха байна. Энэ устав зохёолго хоёр һарын турша соо дүүргэгдээд, тэрэнэй һүүлээр хоёр правительствонуудай баталамжада табигдаха ушартай.

СТАТЬЯ 16.

СССР-эй ба Хитад Республикын ниитын үмсэ болоожо орохо ба энэ Хэлсээнэй нэгэдэхи статьятай тааралдуулан хамтаржа ашаглаха ёһотой байһан эд зөөринүүд хадаа, правительство бүхэнһөө гурба-гурбан түлөөлэгшэдһөө байгуулагдаһан комиссяар тодорхойлон гаргагдаха ёһотой. Тэрэ комисси хадаа энэ Хэлсээниие баталһанһаа хойшо нэгэ һарын турша соо Чунцинда байгуулагдаха зэргэтэй. тиихэдээ харгые хамтаржа ашаглаһан сагһаа хойшо гурбан һарын турша соо тус комисси болбол хүдэлмэреэ дүүргэжэ, өөһэдынгөө дурадхалнуудые хоёр правительствонуудай баталамжада табиха ёһотой.

СТАТЬЯ 17.

Энэ Хэлсээн гушан жэлэй болзороор баталагдаба. Тэрэ болзоройнь дүүрэхэтэй сасуу, Хитадай Чанчуньска түмэрхаргы болбол бүхы зөөритэйгөө хамта түлөөһэгүйгөөр Хитад Республикын үмсэ болоожо сүм орохо болоно.

СТАТЬЯ 18.

Энэ Хэлсээн ратификацилагдаһан үдэрһөө хойшо хүсэндөө орохо байна.

Москвада, 1945 оной августын 14-дэ, тэрэнь Хитад Республикын 34 оной августын 14-эй үдэртэй таарана, хоёр экземпляраар, тус бүридөө ород ба хитад хэлэн дээрэ зохёогдожо бэшэгдэбэ, тиихэдээ хоёр текстнүүд нэгэн адли хүсэтэй байха юм.

ССР Союзай Верховно Соведэй Президиумэй түлөөлэлгөөр В. МОЛОТОВ.

Хитад Республикын Национальна Правительствын Президентын түлөөлэлгөөр ВАН ШИ-ЦЗЕ.

Порт-Артур тухай Хэлсээн

Хани барисаа ба союз байгуулха тухай Советско-Китайска Договортэ тааралдуулжа ба тэрээндэ нэмэлтэ болгожо, хэлсээ хэжэ байhан Хоёр талануудд доро дурсагдаhан зүйлнүүд тухай үгэеэ нэгэдэбэ:

I. Хитадай ба СССР-эй аюулгүй байха ябадалые бүхэжүүлхэ болон Япониин зүгhөө дахяад агресси хэхэ ябадалые зайсуулхын зорилгоор Хитад Республикын правительство болбол Порт-Артурые уhан-сэрэгэй бааза болгожо хэлсээ хэжэ байhан хоёр талаараа хамтаржа хэрэглэлые зүбшөөнэ.

II. Дээрэхи пункт соо хэлэгдэhэн уhан-сэрэгэй баазын районой тодорхой хилэнь энээнтэй хабсаргуулагдаhан бэшэлгэ ба карта соо заажа үгтэнэ. (Хабсаргалтые хара).

III. Хэлсээ хэжэ байhан талануудд хадаа Порт-Артурые гансал Хитадай ба СССР-эй сэрэгэй корабльнууд ба худалдаа наймаанай судниануудай хэрэглэжэ боломоор имагта уhан-сэрэгэй бааза болгохо гэжэ үгэеэ нэгэдэhэн байна.

Дээрэ хэлэгдэhэн уhан-сэрэгэй баазые хамтаржа хэрэглэхэ асуудалнууд тушаа Китайско-Советскэ сэрэгэй комисси бии болгогдоно, тэрэнь хоёр китайска ба гурбан советскэ түлөөлэгшэд байха юм. Комиссиин түрүүлэгшэнь советскэ талаhаа томилогдохо, вице-түрүүлэгшэнь Хитадай талаhаа томилогдохо юм.

IV. Дээрэ хэлэгдэhэн уhан-сэрэгэй баазын оборонные Хитадай Правительство хадаа СССР-эй Правительствода найдажа үгэнэ. СССР-эй Правительство уhан-сэрэгэй баазын обороно хэхын зорилгоор тэндэ шухала хэрэгтэй барилгануудые хэхэ байна, тиихэдээ гаргашыень СССР-эй Правительство даажа абаха болоно.

V. Энэ районодо гражданска хуули захиргааниинь Хитадта хамаатай байха, тиихэдээ али зохихо хүтэлбэрилхы тушаалнуудта хүнүүдые томилходоо Хитадай Правительство болбол энэ районодо СССР-эй ашаг туhыень харалсаха болоно. Порт-Артур городто гражданска хуули захиргаание Хитадай Правительство хадаа советскэ сэрэгэй командованитай зүбшэжэ томилхо ба hэлгэхэ ушартай.

Аюулгүй байха ба обороные хангахын зорилгоор энэ районодо байhан советскэ сэрэгэй командованиин Хитадай гражданска хуули захиргаанда хандажа болохо, тэрэ дурадхалнуудые дурсагдаhан хуули захиргаан хангажа байха зэргэтэй. Арсалдаатай ушарнуудай гараа юм hаань тэрэ асуудалынь Китайско-Советскэ сэрэгэй комиссиин үзэмжэ ба шиидхэбэри дээрэ табигдаха болоно.

VI. СССР-эй Правительство болбол II-дохи пункт соо заагдаhан районодо өөhэдынгөө сэрэгэй, уhан-сэрэгэй ба агаарай хүсэнүүдые барижа байха болон тэдэнэй дислокациие тодорхойлхо эрхэтэй байна.

VII. Тиихын хажуугаар тус районодо далайда тамаралгын аюулгүйе сахихын тулада шухала хэрэгтэй маягууд, сигнализаци болон бусад түхеэрэлгэнүүдые бии болгохо ба сахин барижа байха ябадал Советскэ Правительствода даалгагдана.

VIII. Энэ Хэлсээнэй болзоройнь үнгэрхэтэй сасуу тус районодо СССР-эй бии болгоhон хамаг бүхы түхеэрэлгэнүүд ба олониитын эд зөөри Хитадай Правительствын үмсэ болгогдожо түлөөhэгүйгөөр дамжуулан үгтэхэ ушартай.

IX. Энэ Хэлсээнэй болзорынь 30 жэлээр тогтоогдоно. Хэлсээн хадаа тэрэниие ратификацилhан үдэрhөө хойшо хүсэндөө орохо юм.

Дээрэ хэлэгдэhэниие үнэмшэлхын тулада түлөөлэгшэд болбол энэ Хэлсээндэ гарнуудаа табижа, тэрээндэ өөhэдынгөө тамгануудые дараhан байна.

Москвада, 1945 оной августын 14-дэ, тэрэнь Хитад Республикын 34 оной август hарын 14-эй үдэртэй таарана, хоёр экземпляраар, тус бүридөө ород ба хитад хэлэн дээрэ зохёогдожо бэшэгдэбэ, тиихэдээ хоёр текстнүүд нэгэн адли хүсэтэй байха юм.

ССР Союзай Верховно Советэй Президиумэй түлөөлэлгөөр
В. МОЛОТОВ.

Хитад Республикын Национальна Правительствын Президентын түлөөлэлгөөр
ВАН ШИ-ЦЗЕ.

Хитадай Центральна Правительстводо туhаламжа үзүүлхэ тухай, Маньчжурида Хитадай дээдэ эрхэтэй байха тухай болон Синьцзянда болоожо байгаа событинууд тухай

Москва, 1945 оной августын 14.

Хүндэтэ г-н министр,

Хитад ба СССР-эй хоорондо хани барисаа болон союз байгуулха тухай энэ үдэр Договор баталнаhанай дашарамда, би хадаа доро хэлэгдэhэн байдалнуудые Хэлсээ хэжэ байhан хоёр Талануудд иимээр ойлгохо гээшэ бээзэ гэжэ тэмдэглэхэ хубитай байнаб гэбэл:

1. Дээрэ хэлэгдэhэн Договорой ушар удхатай тааралдуулжа, тэрэнэй юрэнхы идейнүүд болон зорилгонуудые хүсэндэнь хүргэхын тулада, Советскэ Правительство болбол Хитадта моральна, сэрэгэй хэрэгсэл болон бусад материальна ресурснуудай туhаламжа үзүүлхөөр зүбшөөрэнэ, тиихэдээ энэ дэмжэлгэ ба туhаламжа хадаа Хитадай Центральна Правительство болохо Национальна Правительстводо бүримүhэн үгтэжэ байха ушартай.

2. Дальний ба Порт-Артур гэжэ портнууд тухай, мүн тэрэшэлэн Хитадай Чанчуньска түмэрхаргые хамтаржа ашаглаха тухай хэлсээнүүдэй болохо үедэ Советскэ Правительство хадаа зүүн гурбан провинцинуудые Хитадай газарай хубинь гээшэ гэжэ хараад, эдэ зүүн гурбан провинцинуудта Хитадай хүсэд дээдэ эрхэтэй байха ябадалые хүндэлhэнөө ба тэдэнэй территориальна болон хуули захиргаанай талаар бүрин бүтэн байлгые тооhоноо дахяад лаблан гэршэлhэн байна.

3. Синьцзянда болоожо байгаа hүүлэй событинууд тухай хэлэхэ юм болоо hаа, Советскэ Правительство хадаа хани барисаа ба союз байгуулха тухай Договорой 5-дахи статья соо хэлэгдэhэнэй ёhоор, Хитадай дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархаха hанал бодолгүй байhанаа гэршэлэн мэдүүлнэ.

Дээрэ хэлэгдэhэн пунктнуудые тиигэжэ ойлгоhониие зүбшөөhэнөө, г-н министр, Танай гэршэлэн мэдүүлээд байгаа хада, энэ нота ба тэрээндэ Танай үгэhэн харюу болбол хани барисаа ба союз байгуулха тухай дээрэ хэлэгдэhэн Договорой хубинь болоожо үгэхэ байна.

Г-н министр, Таниие айхабтар ехээр хүндэлжэ байhыемни этигэжэ хүлеэн абыт.

В. МОЛОТОВ.

МОСКВА
Хитад Республикын Гадаада Хэрэгүүдэй Министр г-н Ван Ши-цзедэ.

Харюу нота эльгээхэдээ, Хитадай Гадаада Хэрэгүүдэй Министр г-н Ван Ши-цзе гэгшэ дээрэ хэлэгдэhэн пунктнуудые иимээр ойлгоhониие хүсэд зүбшөөhэн тухайгаа мэдүүлбэ.

Дальний гэжэ порт тухай Хэлсээн

Хани барисаа ба союз байгуулха тухай Советскэ Социалистическэ Республиканууддай Союзай болон Хитад Республикын хоорондо Договор баталагдаhанай дашарамда, мүн тэрэшэлэн Хитадай таhаршагүй хубинь болохо тэдэ гурбан зүүн провинцинуудта Хитадай дээдэ эрхэтэй байха ябадалые хүндэлхэбди гэжэ СССР-эй найдуулhанай дашарамда эд бараануудые шэрэжэ асарха ба абаашаха порт болохо Дальнийда Советскэ Социалистическэ Республиканууддай Союзай ашаг туhануудыень харалсажа хангахын зорилгоор Хитадай Республика иигэжэ зүбшөөнэ гэбэл:

I. Дальний гэдэгые бүхы ороннуудай судниануудай ябажа байха ба худалдаа хэхын тулада нээгдэмэл сүлөөтэ порт гээшэ гэжэ соносхохо.

II. Хитадай Правительство болбол дурсагдаhан сүлөөтэ портдо пристаньнууд ба складской байрануудые тусгаар хэлсээнэй үндэhөөр СССР-тэ арендээр үгэхэ тухай зүбшөөрэнэ.

III. Дальнийда хуули захиргааниинь Хитадта хабаатай байха.

Хитадай Чанчуньска түмэр харгые эрхилэгшэ хадаа Дальний городой мэртэй зүбшэжэ, советскэ гражданинуудай дундаhаа портын начальнигые томилхо байна.

IV. Порт-Артур тухай 1945 оной август hарын 14-дэ баталhан Хэлсээгээр тодорхойлон хэлэгдэhэн уhан-сэрэгэй бааза тухай дүрим заабариин сферэдэ Дальний гэдэг порт энхэ амгалан сагта оруулагдахагүй, харин Японидо эсэргүү дайнай болоод байгаа хадань энэ зоонодо тогтоогдоhон сэрэгэй ёhо гуримда хабаадаха болоно.

V. Хилын саанаhаа энэ сүлөөтэ портдо орожо байhан ба Хитадай Чанчуньска түмэр харгыгаар сэхэ СССР-эй газар дээрэ буулгагдахаар ябажа байhан эд товарнууд, мүн экспортдэ гаргахын тулада сүлөөтэ хүндэлэн дурсагдаhан харгыгаар СССР-hээ ябажа байhан эд товарнууд гү, али портовой барилганuудта хэрэгтэй СССР-hээ ябажа байhан материалнууд ба түхеэрэлгэнүүд таможенно пошлинануудhаа сүлөөлэгдэхэ. Дурсагдаhан эд товарнууд тамгалагданхай вагонууд соо зөөгдэжэ байха ёhотой.

Сүлөөтэ портоор дамжажа Хитад худар орожо байhан эд товарнуудта Хитадай шэрэжэ асаралгын пошлинанууд тохогдохо байна. Хитадай бусад ондоо газар нютагуудhаа газаашань зөөжэ байhан эд бараанууд хадаа Хитадта пошлинануудай абтажа байха сагай турша соо экспортнэ пошлинануудаар тохогдожо байха юм.

VI. Энэ Хэлсээнэй болзорынь 30 жэлээр тогтоогдоно.

VII. Энэ Хэлсээн хадаа тэрэниие ратификацилhан үдэрhөө хойшо хүсэндөө орохо байна.

Энээниие үнэмшэлхын тулада түлөөлэгшэд болбол тус Хэлсээндэ гарнуудаа табижа, тамгануудаа дараhан байна.

Москвада, 1945 оной августын 14-дэ, тэрэнь Хитад Республикын 34 оной август hарын 14-эй үдэртэй таарана, хоёр экземпляраар, тус бүридөө ород ба хитад хэлэн дээрэ зохёогдожо бэшэгдэбэ, тиихэдээ хоёр текстнүүд нэгэн адли хүсэтэй байха юм.

ССР Союзай Верховно Советэй Президиумэй түлөөлэлгөөр
В. МОЛОТОВ.

Хитад Республикын Национальна Правительствын Президентын түлөөлэлгөөр
ВАН ШИ-ЦЗЕ.

Монгол арад Республикын бэеэ даанхай байха тухай

Хитадhаа оршуулагдаба

Москва, 1945 оной августын 14.

Господин Арадай Комиссар,

Бэеэ даанхай байхамнай гэhэн хүсэлэниие Гадаада Монголой арад зоной нэгэнтэ бэшэ элирхэйлэн мэдүүлhэн ушарhаа, Японини диилдэhэнэй hүүлээр, хэрбээ Гадаада Монголой арад зоной плебисцит хэхэдэнь тэрэ хүсэлэниинь лаблан гэршэлээд байгаа хадань, Хитадай Правительство болбол Гадаада Монголой бэеэ даанхай байлгые мүнөө байhан хилэ соонь тоохо байна гэжэ Хитадай Правительство мэдүүлнэ.

Дээрэ хэлэгдэhэн мэдүүлгэ хадаа Хитад Республика болон ССР Союзай хоорондо хани барисаа ба союз байгуулха тухай 1945 оной августын 14-дэ гараа табижа баталhан Договорые ратификацилhанай hүүлээр эрхэ бэшэ хүсэндөө орохо болоно.

Г-н Арадай Комиссар, Таниие айхабтар ехээр хүндэлжэ байhыемни этигэжэ, хүлеэн абыт.

ВАН ШИ-ЦЗЕ.

МОСКВА
ССР Союзай Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар г-н В. М. МОЛОТОВТО.

* * *

Москва, 1945 оной августын 14.

Хүндэтэ министр

Танай нотые абаhанаа энээгээр лаблан гэршэлнэб, тэрээн соогоо Та иигэжэ мэдээсэнэт:

«Бэеэ даанхай байхамнай гэhэн хүсэлэниие Гадаада Монголой арад зоной нэгэнтэ бэшэ элирхэйлэн мэдүүлhэн ушарhаа, Япониин диилдэhэнэй hүүлээр хэрбээ Гадаада Монголой арад зоной плебисцит хэхэдэнь, тэрэ хүсэлэниинь лаблан гэршэлээд байгаа хадань, Хитадай Правительство болбол Гадаада Монголой бэеэ даанхай байлгые мүнөө байhан хилэ соонь тоохо байна гэжэ Хитадай Правительство мэдүүлнэ.

Дээрэ хэлэгдэhэн мэдүүлгэ хадаа Хитад республика болон ССР Союзай хоорондо хани барисаа ба союз байгуулха тухай 1945 оной августын 14-дэ гараа табижа баталhан Договорые ратификацилhанай hүүлээр эрхэ бэшэ хүсэндөө орохо болоно»—гэбэ.

Советскэ Правительство хадаа Хитад Республикын Правительствын дээрэ хэлэгдэhэн нотые үгаа ханамжатайгаар анхаралдаа абаад, Монгол Арад Республикын (Гадаада Монголой) гүрэнэй бэеэ даанхай ба территориальна бүрин бүтэн байлгые хүндэлхэ байна гэжэ өөрынгөө талаhаа мэдүүлнэ.

Г-н министр, Таниие айхабтар ехээр хүндэлжэ байhыемни этигэжэ, хүлеэн абахые гуйнаб.

В. МОЛОТОВ.

МОСКВА
Хитад Республикын Гадаада Хэрэгүүдэй Министр г-н Ван Ши-цзедэ.

Москва, Кремль.

Верховно Главнокомандалагша Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр СТАЛИНДА

hүүлшын агрессор болохо фашистска Японие дараhан эсэсэй илалтатай дашарамдуулан Таниие ба танаар дамжуулан бүхы советскэ арад зониие халуунаар амаршалаад, Танай хүтэлжэ байhан Улаан Арми энэ гайхамшаг илалта туйлаад байхадаа манай эрхэ сүлөө, манай бэеэ даанхай байдал, манай национальна культурада Монгол гүрэнэй хилэ тээhээ добтолхо аюул ерүүлжэ байhан хорото муухай дайсаниие үгы хэhэн хадань, бүхы Монгол үгсаатанай үнэн зүрхэнэй баярые элирхэйлэн мэдүүлнэб.

Манай арад зон ба манай арми болбол бүхы дэлхэйн бүмбэрсэгэй эрхэ сүлөөдэ дуратай арадуудай хэhэн энэ тэмсэлдэ шадал зэргээрээ хабаадалсаhан хадаа түгэс омогорхолтой байна гээшэ.

Манай армиин сэрэгэй шанар тухай өөрынгөө приказ соо Танай үндэр дээдэ сэгнэлтэ үгэhэн ушарhаа бидэнэр мүн лэ омогорхолтой байнабди.

Энэ илалтатай дашарамдуулан Таниие амаршалаад, монгол ба советскэ арадуудай хани барисаань үеын үедэ эбдэршэгүй бата бэхи байха юм гэжэ найдуулнаб.

Премьер-Министр, Монгол арадай-революционно Армиин Главнокомандалагша Маршал ЧОЙБАЛСАН.

Монгол Арад Республикын Премьер-Министр Маршал ЧОЙБАЛСАНДА

Улан-Батор.

Японско агрессорые дараhан эсэсэй илалтатай дашарамдуулан амаршалhанайтнай түлөө Танда үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргөөд, өөрынгөө ээлжээндэ мүн лэ илалтатай дашарамдуулан Таниие амаршалнаб.

Улаан Армитай гар гарhаан барилсан тэмсэhэн Монгол арадай-революционно арми японско империализмые үй бута сохихо нийтын хэрэгтэ тон үнэтэй хубитаяа оруулhыень Советскэ Правительство сэдьхэлдээ ханамжатайгаар тэмдэглэнэ. Советскэ Союз ба бэеэ даанхай Монгол Арад Республика болбол манай арадуудай жаргахын түлөө өөhэдынгөө оронуудай дайсадта эсэргүү тэмсэлдэ энээнhээ хойшоо доошье гар гарhаа барилсан ябаха юм гэжэ сохом найданаб.

И. СТАЛИН.

Японидо эсэргүү хамтаржа хэhэн мүнөөнэй дайнтай дашарамдуулан Хитадай зүүн гурбан провинцинуудай газар дээрэ советскэ сэрэгүүдэй ороhоной hүүлээр Советскэ Главнокомандалагша ба Хитадай хуули захиргаанай хоорондоо харилсаха тухай Хэлсээн

Советскэ Социалистическэ Республиканууддай Союзай Верховно Советэй Президиум ба Хитад Республикын Национальна Правительствын Президент болбол Японидо эсэргүүсэн СССР ба Хитадай мүнөө хамтаржа, дай хэжэ байhанай дашарамда Хитадай зүүн гурбан провинцинуудай газар дээрэ советскэ сэрэгүүдэй ороhоной hүүлээр Советскэ Главнокомандалагшын ба Хитадай Хуули захиргаанай хоорондохи харилсаануудые хоёр оронойнгоо хоорондо бии байhан хани барисаан ба союзна харилсаантай тааралдуулха хүсэлэнтэй байhан хадаа, доро дурсагдаhан зүйлнүүд тухай үгэеэ нэгэдэбэ гэбэл:

I. Дайн байлдаануудай болоhоной эсэстэ, Хитадай зүүн гурбан провинцинуудай газар дээрэ советскэ сэрэгүүдэй ороhоной hүүлээр, тэндэхи верховно хуули засаг ба мүн дайнай болоожо байhан газарта шухала хэрэгтэй сагай турша соо дай хэхэдэ хабаадаха хамаг бүхы асуудалнуудай түлөө харюусалгань советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй Главнокомандалагшада тохогдохо болоно.

2. Бусаагдажа үгтэhэн газартань Хитад Республикын Национальна Правительствын түлөөлэгшэ ба штат бии болгогдохо байна, тэдэнэрынь:

а) дайсанhаа сүлөөлэгдэhэн газар дээрэ Хитадай законтой тааралдуулан хуули захиргаание бии болгохо ба хүтэлхэ байна;

в) бусаагдаhан газар дээрэ Хитадай регулярна ба мүн регулярна бэшэшье сэрэгүүдэй болон советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хоорондоо харилсаха ябадалые тогтоохоhонь туhаламжа үзүүлхэ болоно;

с) Советскэ Главнокомандалагшатай Хитадай хуули захиргаанай тон эдибхитэй хани барисаатай байха ябадалые хангаха, түбхын түрүүндэ Советскэ Главнокомандалагшын эрилтэнүүд ба хүсэлэниие хүтэлбэри болгон, тэрэ талаар нютагай органуудта заабари үгэжэ байха ушартай.

3. Советскэ Главнокомандалагша ба Хитад Республикын Национальна Правительствын түлөөлэгшын хоорондоо барисаатай байха ябадалые хангахын тулада Советскэ Главнокомандалагшын штабай дэргэдэ Хитадай сэрэгэй мисси томилогдохо байна.

4. Советскэ Главнокомандалагшын верховно засаг доро байhан зоононуудта, бусаагдаhан газарта байха гэhэн Хитад Республикын Национальна Правительствын хуули захиргаан хадаа Хитад республикын Национальна Правительствын түлөөлэгшөөр дамжуулан Советскэ Главнокомандалагшатай барисаатай байха болоно.

5. Бусаагдаhан газарай али нэгэ хубинь сэхэ дайнай зооно бэшэ болохотойнь сасуу, Хитад Республикын Национальна Правительство хадаа гражданска хэрэгүүдэй талаар хамаг бүхы хуули засагые бэе дээрээ даажа абаха болон өөhэдынгөө гражданска ба сэрэгэй органуудаар дамжуулан Советскэ Главнокомандалагшада али бүхы туhаламжа ба дэмжэлгэ үзүүлжэ байха зэргэтэй.

6. Хитадай газар дээрэ советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ хабаадаха бүхы хүнүүд Советскэ Главнокомандалагшын юрисдикци доро байха болоно. Хитад ороной гражданска ба мүн сэрэгэй хүнүүд бултадаа Хитадай юрисдикци доро байха болоно. Дайнай болоожо байhан газарта хэгдэhэн хадаа Советскэ Главнокомандалагшын юрисдикцидэ орохо байhан гэмтэ ябадалнуудhаа бэшээрээ, советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ эсэргүүсэжэ гэмтэ ябадалнуудай хэгдэhэн сагташье, Хитадай газар дээрэ байhан гражданска зондо тэрэ юрисдикци мүн лэ хабаадажа байха ушартай. Арсалдаатай ушар гараад байгаа юм hаань, тэрэ асуудал хадаа Советскэ Главнокомандалагша болон Хитад Республикын Национальна Правительствын түлөөлэгшын хоорондоо хэлсэжэ, үгэеэ нэгэдэлгээр шиидхэгдэхэ байна.

7. Хитадай зүүн гурбан провинцинуудай газар дээрэ советскэ сэрэгүүдэй орохо ябадалтай холбогдоhон финансова асуудалнууд тушаа тусгаар Хэлсээн баталагдаха юм.

8. Энэ Хэлсээн хадаа СССР ба Хитадай хоорондоо хани барисаа ба союз байгуулха тухай мүнөө үдэр гараа табижа баталhан Договорые ратификациламсаар дары хүсэндөө орохо байна.

Москвада, 1945 оной августын 14-дэ, тэрэнь Хитад республикын 34 оной август hарын 14-эй үдэртэй таарана, хоёр экземпляраар тус бүридөө ород ба хитад хэлэн дээрэ зохёогдожо бэшэгдэбэ, тиихэдээ хоёр текстнүүд нэгэн адли хүсэтэй байха юм.

ССР Союзай Верховно Советэй Президиумэй түлөөлэлгөөр
В. МОЛОТОВ

Хитад Республикын Национальна Правительствын Президентын түлөөлэлгөөр ВАН ШИ-ЦЗЕ

КОЛХОЗУУДТАЙ САГ БОЛЗОР СООНЬ ТООСОХО

Колхозууд хадаа өөhэдтөө мүнгэнэй олзые имагта хүдөө ажалай продуктнуудые худалдажа оруулдаг ба иигэжэ колхозоо финансово-ажахын талаар бүхэжүүлдэгынь мэдээжэ. Манай эрэгтэй эмэгтэй колхозниггуудай ажалта үдэрэй үнэ сэнгынь мүнгэнэй олзоhоо дулдыдаха байна. Ушар иимэhээ колхозой правлени болбол хамтын суглаагаар баталагдаhан финансова түсэбэйнгөө орошо гарашые зүбөөр хэхэhээ гадна, мүнгөөр орохо олзоёо дээшэлүүлхэ тушаа гол анхаралаа табиха үүргэтэй болоно.

Гэбэшье, манай республикын зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд мүнгэнэй орошо гарашые хүдөө ажалай артелиин уставай ёhоор ябуулдаггүй байха юм. Тэрээнhээ гадна, олонхи кооперативна болон олониитын эмхи зургаанууд колхозуудта ехэхэн тооной мүнгэн зөөри үритэй байбашье hаа, тэрээнээ саг болзор соонь бусаажа үгэхэ тушаа хэмжээ абадаггүй байдаг баримтанууд яhала олон үзэгдэнэ.

Иимэ ябадал хадаа колхозуудые ажахын ба эмхидхэлэй талаар саашадань бүхэжүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн hаад тойбо татахаhаа гадна, колхозуудые ехэхэн материальна гарза гайда оруулна. Жэшээлхэдэ, энэ оной июлиин 1-эй мэдээгээр республикын колхозуудта кооперативна болон олониитын эмхи зургаанууд 45 миллион түхэриг үритэй байна. Энэ тоо хадаа хэлэн колхозуудай бүхы жэлэй олзын хэмжээтэй байна. Хэрбээ дээрэ дурсагдаhан мүнгэн зөөриие саг болзор соонь колхозуудай счётто оруулжа, тэрэниие ашагтай туhатайгаар хэрэглээ hаа, манай колхозууд ажахын ба эмхидхэлэй талаар нилээдгүй бүхэжэжэ, колхозниггуудайнгаа ажабайдалые hайжаруулха байhаниинь элитэ.

Колхозуудта үригүй ажаүйлэдбэриин предприятинууд болон эмхи зургаанууд байхагүй гэхэдэ алдуу болохогүй гээшэ. Хүдөө ажалай продуктнуудые бэлэдхэдэг эмхи зургаанууд колхозуудта саг болзор соонь тоосоо хэдэггүй дээрэhээнь, ехэхэн хэмжээнэй мүнгэн зөөри үритэй болошоо. Жэшээнь, Заготживконторо болбол колхозуудта 335 мянган түхэриг үритэй байна. Тэрэшэлэн Заготживсырьёгой эмхи зургаанууд 502 мянган түхэриг үритэй. Маслотрест 191 мянган түхэриг, Челутайн Леспромхоз 133 мянган түхэриг үритэй байха юм.

Бурмонголлес, Буррыболовпотребсоюз, Заготскот болон Заготзерногой конторонууд, мүн Буркоопсоюз гэхэ мэтын ажахын эмхи зургаанууд колхозуудта хэдэн арбаад ба зуугаад мянган түхэригтэ үри зээлидэ орошобод. Тэрээнhээ гадна, колхозуудта үритэй энгэй хүнүүдшье олон бии. Республиканска болон аймагай эмхи зургаануудаар ажаллажа байhан хүдэлмэрилэгшэд колхозуудhаа эдихэ ууха юумэнүүдые абабашье hаа, тэрээнэйнгээ түлөө үгтэхэ мүнгыень тэрэ дары оруулдаггүй, хэдэн hара жэлээр хойшолуулжа байдаг баримтанууд hүүлэй үедэ элирүүлэгдэнэ.

Кударын аймагай «Искра Ленина» гэжэ колхоздо тэндэхи сельсоветэй түрүүлэгшэ нүхэр Степанов 50 килограмм ороhо ба 220 түхэриг мүнгэ үритэй байгаа. Тус аймагай прокурор Жяков гэгшэ 25 килограмм хартаабха энэ колхоздо үритэй байбашье hаа, мүнөө хүртэр түлөөгүй зандаа. Тэрэшэлэн тэндэхи hургуулиин багша нүхэр Писарев 439 түхэригтэ, агроном Андреев 166 түхэригтэ, hургуулиин багша нүхэр Ботова гэгшэ 307 түхэригэй продукт абаад, мүнөө хүртэр тэрэнэйнгээ үнэ сэнгынь түлөөгүй байха юм. Иимэ баримтанууд колхоз бүхэндэ байха гэхэдэ үлүү юумэ болохогүй.

Энэ баримтанууд юу харуулнаб? Түбхын түрүүндэ, хүдөө ажалай артелиин уставые бүдүүлигээр хазагайруулдаг ябадалые эли тодоор харуулна. Нүгөө талаhаань, газар тариалангай органуудай үмэнэhөө колхозуудай финансова хэрэгые хянан шалгажа байдаггүйе гэршэлнэ. Тэрээнтэй хамта гүрэнэй болон хүдөө ажахын банкын хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэhөө колхозуудай финансова хэрэгые тон hулаар шалгана.

Зарим колхозуудай бухгалтернууд болон счетоводууд финансова хэрэгээ бусайдуулхаhаа гадна, үри зээлитэй хүнүүдhээ тэрэниие саг болзор соонь нэхэжэ абаха тушаа ямаршье хэмжээ абадаггүй байнад. Аймагай газартариалангай органууд болбол счётно хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэхэ талаар горьтой хүдэлмэри хэдэггүй байхань угаа гайхалтай. Тиимэhээ удаан ба богонихон болзорнуудай курснуудые нээжэ, колхозуудта хүдэлмэрилхэ бухгалтер болон счетоводуудые олоор бэлэдхэхэ угаа шухала болоно.

Мүнөө колхозой правленинүүд, түбхын түрүүндэ, тэрэнэй счетно хүдэлмэрилэгшэд үри шэриеэ нэхэжэ абаха зуураа саашадаа иимэ байдалда орохогүйн түлөө эрид шууд хэмжээ-ябуулгануудые абаха ёhотой. Колхозуудай финансово-ажахын ажал-ябуулгые hайжаруулха ба тоо бүридхэлые нарин нягтаар зохёохо хэрэгтэ колхозуудай бухгалтернууд болон счетоводууд тон харюусалгатайгаар хандажа, энэ хүдэлмэриие ойрын сагта hайжаруулха үүргэтэй.

Колхозниггуудай хамтын суглаагаар hунгагдаhан шалгалтын комиссинуудай членүүд өөhэдынгөө хүдэлмэриие энэ гэhээр hайжаруулжа, колхозойнгоо финансова ажал-ябуулгада нарин нягта шалгалта хэхэ, колхозно үмсые хуули бусаар гаргашалhан гү, али үбэршэлhэн баримтануудые элирүүлбэл, зэмэтэй нюурнуудынь ССР Союзай прокуророй 1939 оной мартын 19-эй № 54-3 приказай үндэhөөр хуулиин харюусалгада хабаадуулха уялгатай.

Колхозуудай финансова хэрэгые үндэhөөрынь hайжаруулха хэрэгтэ нютагуудтахи партийна болон советскэ организацинууд халуун туhаламжа үзүүлхэ бээзэ гэжэ найдагдана.

И. ЕДИНОВИЧ, Госбанкын Бурят-Монголой конторые эрхилэгшэ.

Транспортна бригада таряа шэрэнэ

ЗАЙГРАЕВО. (**Манай информаторhаа**). Калининай нэрэмжэтэ колхозой членүүд ургаса хурялгада эмхитэйгээр орожо, түрүүшын хэдэн үдэрнүүд соо 200 шахуу гектар таряа hайн шанартайгаар хуряаба.

Мүнөө энэ артелиинхид гүрэндэ таряа тушаалгые түлэг дундаа ябуулжа байна. 6 мори тэргэтэй 3 хүнhээ бүридэhэн транспортна бригада Заготзерногой Онохойдохи пунктда 120 пүүд таряа тушааба.

Тэрэшэлэн «Красный партизан» ба бусад колхозууд таряахурялгаа ба гүрэндэ тушаалгануудые эмхитэйгээр үнгэргэжэ байха юм.

П. МЕТЛЯЕВ.

Манай газетын материалаар хэмжээ абтаба

«ШЭНЭ ТАРЯА ТУШААЖА АБАХА БЭЛЭДХЭЛГҮЙ»

Манай газетын августын 14-эй № 159 (4795) хуудаhанда иимэ гаршагтай корреспонденци толилогдожо, тэрээн соо Заготзерногой Селендумын бэлэдхэлэй пунктын шэнэ ургасын таряа тушаажа абаха бэлэдхэлгүй байhаниие тэмдэглэhэн байгаа.

Тус корреспонденци соо хэлэгдэhэн баримтанууд зүб байжа, энэ дурсагдаhан дутуу дунда зүйлнүүдые усадхаха талаар хэмжээ-ябуулганууд абтаба гэжэ Сэлэнгын аймагтахи Уполнаркомзагай түлөөлэгшэ нүхэр Стонис редакцида мэдээсэбэ.

Харюусалгата редактор
Н. Г. ГАЛСАНОВ.

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ. Үнэн), ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1.80, зам. ответ. редактора—7.89. ответ. секретаря—3.23. отделов: партийной жизни и промышленности—7.89. сельского хозяйства—6.03 писем и переводов—6.03 (2 зв); объявлений—2.64 (2 зв.).

Н—00430. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5.500.